

2458 - MENÎ İLE MEZÎ ARASINDAKİ FARKLAR

Soru

Ben, bazen sabahleyin uykudan uyandığım zaman iç çamaşırimda birtakım ıslaklıklar görüyorum. Lütfen bu olaya uyku sırasında rüyalanma (ihtilam) veya irâde dışı işemek olarak bakmayınız.Çünkü mezî veya yapışkansı olan madde, genellikle ben uykudan uyandıktan sonra bir sonraki günün sabahında benden çıkmaktadır. Bu sebeple çoğu zaman iç çamaşırlarımı yıkıyorum. Ben, bu madde canlı spremler içermiyor ve sadece mezî ise, bu takdirde boy abdesti almak gerekmediğini ve bunun için namaz abdestinin yeterli olduğunu bir kitapta okumuştum. Durum böyle ise, iç çamaşırları ne yapmamız gerekir? Yine, mezînin akmasına sebep olan bütün durumlardan kendimi uzak tutmama rağmen bu mezînin bazı zor durumlarda geldiğini görüyorum.

Detaylı cevap

Menî ile mezî arasındaki farklar:

Birinci fark: Vasıflardaki farklar:

Menî: Erkeğin menîsi, beyaz renkte kalın bir sıvıdır. Kadının menîsi ise, sarı renkte ince bir sıvıdır.

Bu vasıflara delil, Ümmü Süleym'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e erkeğin uykuda gördüğü şeyi kadının uykuda görmesini sorunca, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

إِذَا رَأَتْ ذَلِكَ الْمَرْأَةُ فَلْتَعْتَسِلْ، فَقَالَتْ أُمُّ سَلَيْمٍ: وَاسْتَحْيَيْتُ مِنْ ذَلِكَ. قَالَتْ: وَهَلْ يَكُونُ هَذَا؟ فَقَالَ نَبِيُّ اللَّهِ ﷺ: صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: نَعَمْ، فَمِنْ أَيْنَ يَكُونُ الشَّبَهُ، إِنَّ مَاءَ الرَّجُلِ عَلِيْظٌ أَبْيَضٌ، وَمَاءَ الْمَرْأَةِ رَقِيْقٌ أَصْفَرٌ، فَمِنْ أَيْهَمَا عَلَا أَوْ سَبَقَ يَكُونُ مِنْهُ الشَّبَهُ. [رواه مسلم]

"Kadın uykusunda onu görürse, yıkansın.Bunun üzerine Ümmü Süleym: Bundan utandım, dedi. Ardından: Bu olur mu? diye sordu. Bunun üzerine Allah'ın Peygamberi -sallallahu

aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: Evet, o halde çocuğun anneye benzemesi nereden oluyor? Şüphe yok ki erkeğin suyu (menîsi), beyaz renkte kalın bir sıvıdır. Kadının suyu (menîsi) ise, sarı renkte ince bir sıvıdır. İki menîden hangisi hangisine (çokluk ve şehvet bakımından) üstün gelirse, doğan çocuk o tarafa benzer (çeker)." [1]

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- Sahih-i Müslim'in şerhinde, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

﴿إِنَّ مَاءَ الرَّجُلِ غَلِيظٌ أَبْيَضٌ، وَمَاءَ الْمَرْأَةِ رَقِيْقٌ أَصْفَرٌ﴾

"Şüphe yok ki erkeğin suyu (menîsi), beyaz renkte kalın bir sıvıdır. Kadının suyu (menîsi) ise, sarı renkte ince bir sıvıdır."

Sözünü açıklarken şöyle demiştir:

"Bu hadis, menînin vasfının açıklanması hakkında büyük bir delildir. Bu vasıf, menînin hastalıklardan uzak olduğu ve umumî haldeki vasfıdır. Âlimler şöyle demişlerdir: Erkeğin menîsinin sıhhatli halindeki vasfı; beyaz renkte, kalın ve yoğun olan, tazyikle çıkan, hızlı akan, arka arkaya fışkıran ve şehvetle çıkan bir sıvıdır. Sahibine haz verir. Menînin çıkışının ardından durgunluk ve bitkinlik gelir ve hurma tomurcuğunun kapçığı gibi bir koku çıkarır. Hurma tomurcuğunun kapçığının kokusu ise, hamurun kokusuna yakındır.

Erkeğin menîsinin rengi bazı sebeplerden dolayı değişebilir:

Erkek hastalandığı zaman menîsi sarı renkte ince bir sıvı olur veya erkeklik bezi gevşeyip sarkar ve sahibi şehvet ve haz duymadan akar veya çokça cimâ ederse menî kızarır ve menî, kan suyu gibi olur. Kimi zaman da koyu renkli kan çıkar...

Üstelik menî olduğuna itimat edilen menînin nitelikleri üç tanedir:

Birincisi: Menînin şehvetle çıkması, sonrasında da durgunluk ve bitkinlik olması.

İkincisi: Menînin kokusunun, hurma tomurcuğunun kapçığının kokusuna benzemesi.

Üçüncüsü: Menînin tazyikle çıkması ve arka arkaya fışkırması

Bu üç nitelikten her birisi, o sıvının menî olması için yeterlidir. Üç niteliğin bir arada bulunması gerekmez. Bu sayılan niteliklerden bir şey bulunmaz ve bütün bunlar erkeğin menîsi hakkında menî olmadığı kanaati ağır gelirse, bu takdirde o sıvının menî olduğuna hükmedilmez.

Kadının menîsine gelince, o sarı renkte ince bir sıvıdır. Bazen güçlü olması sebebiyle beyaz renkte olabilir. Kadının menîsinin iki niteliği vardır. Kadının menîsi, bu iki nitelikten birisiyle bilinir:

Birincisi: Kadının menîsinin kokusu, erkeğin menîsinin kokusu gibidir.

İkincisi: Menînin çıkmasıyla sahibinin haz duyması ve sonrasında da gücünün durgunlaşması ve bitkin hale gelmesi.

Mezîye gelince, o yapışkansı beyaz renkte cimâyı düşündüğü veya istediği zaman akan bir sıvıdır. Mezînin çıkmasıyla sahibi şehvet bulmaz, mezî fışkırmaz ve akıntının sonunda durgunluk ve bitkinlik olmaz. Bu durum, hem erkekte, hem de kadında olur. Mezî kadınlarda , erkeklerden daha fazla olur." [2]

İkinci fark: Menînin insandan çıkması sonucu gerekli olan hüküm

İster cimâ sebebiyle uyanık halinde olsun, isterse başka bir sebeple olsun veyahut da uykuda rüyalanma sebebiyle olsun, menî çıktığı zaman yıkanmayı (boy abdesti almayı) gerektirir. Mezî ise, sadece abdest almayı gerektirir. Bunun delili; Ali b. Ebî Tâlib'in -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

كُنْتُ رَجُلًا مَدَّاءً، فَأَمَرْتُ الْمُقَدَّادَ بْنَ الْأَسْوَدِ أَنْ يَسْأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَسَأَلَهُ فَقَالَ: فِيهِ الْوُضُوءُ. [متفق عليه واللفظ للبخاري]

"Ben, mezîsi çok olan bir kimseydim. Mikdad b. Esved'e bunu Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e sormasını emrettim. O bu durumu ona sorunca, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: Mezîde abdest vardır." [3]

İbn-i Kudâme el-Muğnî'de şöyle demiştir:

"İbn-i Münzir bu konuda şöyle demiştir: İlim ehli, dışkının anüsten (dübürden) çıkması, idrarın (sidiğın) erkeğın penisinden ve kadının fercinden çıkması, mezînin çıkması, erkek ve kadının anüsünden gazın çıkması (yellenme) gibi durumların her birisinin abdesti bozan şeyler olduğu konusunda ittifak etmişlerdir." [4]

Üçüncü fark: Menînin temizlik ve necâset yönünden hükmü

Âlimlerin görüşlerinden en geçerli olanına göre menî temizdir. Bunun delili, Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَغْسِلُ الْمَنِيَّ، ثُمَّ يَخْرُجُ إِلَى الصَّلَاةِ فِي ذَلِكَ التَّوْبِ وَأَنَا أَنْظُرُ إِلَى أَثَرِهِ·
[رواه مسلم] الْعَسَلِ فِيهِ·

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- elbisesine bulaşan menîyi yıkar, sonra da o elbiseyle namaza çıkardı. Ben de elbisede yıkanan yere bakardım." [5]

Başka bir rivâyette Âişe -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

وَلَقَدْ رَأَيْتَنِي أَفْرَكُهُ مِنْ تَوْبِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَرَكًا فَيُصَلِّي فِيهِ· [رواه مسلم]·

"Andolsun ki ben, kuru olduğunda menîyi Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in elbisesine bulaşan yeri ellerimle ovalardım, ardından da Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onunla namaz kılardı." [6]

Yine başka bir rivâyette Âişe -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

لَقَدْ رَأَيْتَنِي وَإِنِّي لِأَحْكُهُ مِنْ تَوْبِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَا بَسًا بِظَفْرِي· [رواه مسلم]·

"Andolsun ki ben, kuru olduğunda menîyi Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in elbisesine bulaşan yerden tırnaklarımla çitileyerek giderirdim (kazıyarak çıkarırdım)." [7]

Hatta Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olduğuna göre o, ıslak olduğunda halde menîyi yıkamayı bırakır ve değnek gibi bir şeyle üzerini silmekle yetinirdi.

Nitekim Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, o şöyle demiştir:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: يَسْلُتُ الْمَنِيَّ مِنْ تَوْبِهِ بِعَرْقِ الْإِذْخِرِ، ثُمَّ يُصَلِّي فِيهِ، وَيَحْتُهُ مِنْ تَوْبِهِ. يَابِسًا، ثُمَّ يُصَلِّي فِيهِ. [رواه أحمد في مسنده وابن خزيمة في صحيحه وحسنه الألباني في إرواء الغليل]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- elbisesine bulaşan menîyi izhir ^[8] ağacının köküyle izâle eder, sonra onunla namaz kılarıdı. Menî kuru olduğunda ise onu ovalar, sonra da onunla namaz kılarıdı." ^[9]

Mezîye gelince, daha önce geçen hadis gereği, mezî necistir. Hadisin bazı rivâyetlerinde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- mezî hakkında sorulduğunda penis (zeker) ile birlikte testisleri (yumurtalıkları) yıkamayı ve namaz abdesti almayı emretmiştir.

Nitekim Ebu Avâne bu hadisi Müstahrecinde rivâyet etmiş, İbn-i Hacer de 'Telhis'inde bu konuda şöyle demiştir:

"Bu hadisin isnadı hakkında söz söylenmemiştir. Bu sebeple mezî necistir ve penis ile birlikte yumurtalıkların yıkanması gerekir. Çünkü mezî çıktığı zaman abdesti bozar."

Menî ve mezî bulaşan elbisenin hükmü:

Menînin temiz olduğu görüşünden hareket edersek, şayet menî elbiseye bulaşır, elbiseyi necis yapmaz. Bir kimse menî bulaşan elbiseyle namaz kılar, bunda herhangi bir sakınca yoktur.

İbn-i Kudâme el-Muğnî'de şöyle demiştir:

" Menînin temiz olduğunu söylemiş olsak bile elbiseye bulaşan menînin ovalanması müstehaptır. Bulaşan yeri ovalamadan namaz kılar, namazı geçerlidir." ^[10]

Mezîye gelince, meşakkat olduğundan dolayı, elbiseye bulaşan yerin üzerine su serpmek yeterlidir. Bunun delili, Sehl b. Hanîf'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, o şöyle demiştir:

كُنْتُ أَلْقَى مِنَ الْمَذْيِ شِدَّةً، وَكُنْتُ أَكْثَرُ مِنَ الْإِغْتِسَالِ، فَسَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ: إِنَّمَا يُجْزِيكَ مِنْ ذَلِكَ الْوُضُوءُ. قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَكَيْفَ بِمَا يُصِيبُ تَوْبِي مِنْهُ؟ قَالَ: يَكْفِيكَ بِأَنْ تَأْخُذَ كَفًّا مِنْ مَاءٍ، فَتَنْصَحَ بِهَا مِنْ تَوْبِكَ حَيْثُ تَرَى أَنَّهُ أَصَابَهُ. [رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه]

"Ben mezîden dolayı çok zorluk çekiyordum ve mezînin çıkmasından dolayı çokça yıkaniyordum. Bunun hakkında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e sordum. Buyurdu ki: Mezînin çıkmasından dolayı abdest alman yeterlidir. Dedim ki: Ey Allah'ın elçisi! Öyleyse elbiseme bulaşan mezîyi nasıl yapayım? Buyurdu ki: Bir avuç su alırsın ve onunla mezînin elbisene bulaştığını zannettiğin yerin üzerine serpersin." [11]

Tuhfetu'l-Ahvezî kitabının yazarı şöyle demiştir:

"Bu hadis, elbiseye mezî bulaşırsa, mezînin bulaştığı yerin üzerine su serpmenin yeterli olduğuna ve elbiseyi yıkamak gerekmediğine delâlet etmiştir." [12]

Yine de en iyisini Allah Teâlâ bilir.

الحاشية السفلية

الحاشية السفلية

- ^1 Müslim, hadis no: 469
- ^2 İmam Nevevî, Sahih-i Müslim Şerhi, cilt: 3, sayfa: 213
- ^3 Hadisi Buhârî ve Müslim rivâyet etmişler, lafız ise Buhârî'ye âittir.
- ^4 El-Muğnî, cilt: 1, sayfa: 168
- ^5,
- ^6, Müslim
- ^7
- ^8 İzhir: Kendiliğinden yetişen güzel kokulu bir bitkidir.
Hadisi, İmam Ahmed müsnedinde (cilt:6, sayfa:243) ve İbn-i Huzeyme sahihinde
- ^9 rivâyet etmişler, Elbânî de 'hadis, hasendir' demiştir. Bknz: 'İrvâu'l-Ğalîl', cilt:1, sayfa:197
- ^10 el-Muğnî, cilt: 1, sayfa: 763
Hadisi, Ebu Dâvûd, Tirmizî ve İbn-i Mâce rivâyet etmişler, Tirmizî hadisin hasen
- ^11 sahih olduğunu belirtmiş ve şöyle demiştir: 'Muhammed b. İshak'ın mezî hakkında rivâyet ettiği hadisten başka hadis bilmiyoruz.'

^12 Tuhfetu'l-Ahvezî, cilt: 1, sayfa: 373